

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar cotidian independent Românesc în Oradea-Mare.

ACTIA și ADMINISTRAȚIA :
La Francisc Doák No. 2.
Telefon 10-02.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ.

ABONAMENTE :

Pe un an 450 Lei
Pe trei luni 120 Lei
Pe una lună 45 Lei

RĂVAȘ

17 Maiu. Ziua Înălțării Domnului, ziua se adună în Țara lor, pe pământul ud al României întregită. În împreună cu orfanii, văduvele, în dezrobirii, și vor trece prin poarta din șoseaua Kiseleff, măbind gloria cari nu au căutat bogății lumești, cari ca sfinții tuturor vremurilor au răfă cea mai scumpă pe altarul neasfulețelor lor plutește între noi. O lăsurmează eroului necunoscut din Gara ard pompa învăluită în roșu, ca sân-arsat, spre locul de onoare unde va zătat, simbolul credinței și a iubirei de și Țară.

La baza osemintelor și mila izvorită din datorie care trebuie să-l avem față de frații și copiii rămași în grija statului, față de invalizii războiului vor fi semnul semn de recunoștință și evidentă înțelegere, că vom și știm să ne cinstim!

•••

Poi prieteni vechi se ncalecă la ceartă. Ministrul și un fost ministru se bat cu în fața țării la Adunarea Deputaților: — roșu la față, repede, violent și a; ca un priznel, Sassu — agitat, greoi ruminos, galben ca făclia.

Mijloacele diferă, încât la un moment nu știi dacă face diferență între interes și anarhie. Așa sunt individualitățile fermentate, așa este capacitatea omenească, care turbă în inteligență rară, și învoacă turburări interne grave, până instalizează un adevăr.

Aceea ce ne interesează pe noi, nu învinuirile reciproce, de acum ori de înainte. Ne interesează ca interesele generale Neamului, să fie ridicate la amvonul tății, fără patimă de partid și politică.

•••

3/15 Maiu 1848. Dumineca Tomii. Ziua, zi mare, zi de sărbătoare. Un suflet gând neamul românesc de dincoace și dincolo. Câtă înțelepciune, câtă pricepere! Spărut pe un moment toate luptele biselate, toate neînțelegerile. Spiritul lui Avram vibrează asupra celor 6000 de români și la fapte. Și pornește mulțimea. Răsună și apuseni, răsună văile spre Oșorhelu, și Turda. Vechea cetate a inimilor se bate la zidurile seculare a inamicilor și pregătește gloria de azi.

De ce atunci atâta pasiune și atâta neatenție față de aceia carii au știut să fie deodată români? De ce atâta reavoință pe amvon?

Să medităm azi cu toții! Spiritul veșter eroi ne-a impus și cinstea reciprocă, trebuie să o întronăm în drepturile ei!

EROUL NOSTRU NECUNOSCUȚ

In materialismul zilei de azi, în goana după afaceri și a îmbogățirii peste noapte, cinstirea morților sfinți, cari prin jertfa lor mare ne-au lăsat ca moștenire idealul realizat este un moment de reculegere.

Și e bine că, cei mari, s'au gândit — deși cam târziu — la prăznuirea, fie și pentru două minute, a eroului necunoscut. Pe întregul întins al țării, de dincolo de Nistru până dincolo de Budapesta și dela nordul Bucovinei până în inima Balcanilor, avem presărați morți scumpi cari s'au sacrificat pentru a ne croi nouă, celor rămași în viață și generațiilor viitoare, o soartă mai bună.

Cultul eroilor este unul dintre cele mai frumoase calități la un popor.

„Cinstiți-vă morții, spune Carlyle, căci în ei cinstiți întregul vostru trecut”.

Poporul român a avut întotdeauna acest cult. Iată că azi și oficialitatea a venit să-l celuiască.

De pe cele mai crâncene câmpuri de luptă — cu sărbătorirea cuvenită — s'a

deshumat câte un erou și a fost transportat la Mărășești unde un elev, orfan de războiu, a ales pe acela care va rămânea ca simbol al sacrificiului și al vitejiei unui neam.

Mausoleul din parcul Carol din București în care se va găsi mormântul soldatului necunoscut va fi, de acum înainte, lăcașul de reculegere, unde tot românismul se va duce să-și prosterne fruntea pentru o clipă, spre a putea să se înalțe sufletește la acele culmi pe cari le atinge numai sacrificiul de sine pentru binele general.

Când goarna va suna a jale și glorie, Joi, la ora 12, spre sicriul soldatului necunoscut, înfășurat în flamura tricoloră, își va îndrepta cu pioșenie gândul românismului întreg, oprit pe loc două minute.

Și toți cei 800 de mii de viteji, morți în volbura războiului, vor tresări prin mormintele lor răvășite pe întinsul întregii țări, căci sărbătorirea eroului necunoscut, este sărbătorirea lor a — tuturor. M. S.

Ca la noi, — la nimeni!...

Intr'un număr trecut al ziarului nostru am făcut amintire că, ziarul va primi hârtie dela Minister, și va începe să apară ca cotidian, după cum s'a și plănuit. Ne-am înșelat amar! La noi în România sunt o mulțime de forme autoritative, — iar în executare fiecare își rezervă independența. Astfel e și cu noi! Am primit hârtie dela Minister, dar oficiul de vânzare nu poate respecta ordinul Ministrului că, nu are hârtie ministerială la dispoziție. Adecă trustul fabricelor de hârtie nu dispune de hârtie cu prețuri normale; și sârmanul consumator, care este pus la discreția fabricanților, poate cânta de cultură, poate striga de sprijin național, — a aduce hârtie din străinătate nu poate că vama îl împiedecă, iar a procura materiale din Țară poate numai cu prețuri normale și îngreunate fiind fabricile cu lucrări cu întâzieri dăunătoare.

Am fi deosebit de obligați dacă am putea afla, oare hârtia eliberată de Minister s'a folosit în întregime la scopul ei adevărat, ori ba; și am fi extrem de mulțumitori, dacă controlul s'ar face cu cât mai curând.

A pune zăvor pe producțiile intelectuale în felul acesta, nu înseamnă a propaga cultură și nu este nici civilizație. Are un alt nume, și vom numi pe nume sistemul, încât nu vom vedea îndreptările cari le așteptăm să se facă.

În urma acestor situații sperăm că, sosindu-ne hârtia comandată și plătită, la 1 lunie vom fi în situație să apărăm zilnic. Până atunci vom rămânea în haina de ziar săptămânal venind la fiecare Joi în mod regulat.

Abonați-vă la „Vestul României”

3/15 MAIU LA BLAJ

Orășelul vechiu, cu citadela lui culturală seculară a reinviat la aniversarea a 75-a a zilei din 3/15 Maiu 1848. O lume din țara întreagă s'a adunat să aducă omagiile spiritului de cărturar român, care a eșit din acest colțșor de civilizație atât de modest și atât de puternic. Cu zile înainte trenurile tixite arhipline aduceau roiiul tineretului care a voit să ia parte la ziua de sărbătoare. Erau acolo la 6000 elevi, cu 57 școli reprezentate.

A fost reprezentat atât Ministerul Instrucțiunii publice, cât și Ministerul Artelor. D. ministru Banu a lipsit.

Luni la banchet au ținut cuvântări I. P. S. S. Mitropolitul Dr. Vasile Suciu sulevând și astăzi importanța Bisericeii și a Școlilor, d. secretar general dela Instrucție Valeori despre comemorarea faptelor eroice și presă, d. director general Arghirescu dela Ministerul de Interne despre conștiința românească închinând pentru Mitropolitul Blajului, apoi dir. Ștefan Pop, Sâmpălean, Agârbițeanu în numele presei spunând că: „Țara încrezătoare în semnele minunii își îndreaptă sufletele spre Blaj”.

La orele 3 încep în fața unui imens public producțiile sportive la orele 6 a fost un prea frumos concert dat de școalele din Blaj pentru elevii oaspeți. Seara a fost o audiere muzicală a corului din Beiuș sub conducerea d-lui profesor Hubic cu acompaniament de orchestră.

Marti 3/15 Mai serviciul divin s'a oficiat de către Mitropolitul Vasile al Blajului cu o asistență din elita clerului în catedrala de peste 150 ani. I. P. S. Sa după Sf. Evangelle s'a adresat tineretului prin a predică, din cari numai la festivitățile tineretului se pot auzi — cu atâtea învățături reale și morale.

La orele 10^{1/2} s'au făcut defilarea studenților adunați din toate unghiurile țării, înaintea Catedralei, pe terasa căreia stăteau înalți prelați în frunte cu I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Vasile Suciu și P. S. Episcopul Niculescu al Lugojului Ministrul Constantinescu și Florescu S. Main, Dr. Popoviciu, Mihalache, Dr. Lupu, etc.

După aceasta s'a ținut marea adunare aniversară de 75 de ani din Câmpul Libertății tuturor Românilor la Peatră, despre care vom da în numărul viitor amănunte. De aici s'a făcut pelegrinajul la mormântul tribului Axente Sever din cimiterul bisericeii.

Prânzul de onoare s'a dat la Mitropolie unde distincții oaspeți au fost găzduiți de către I. P. S. Sa Mitropolitul.

După masă s'a continuat programul cu întrecere în șină și fugă, football etc. iar seara s'a dat concertul școlilor din Blaj urmat de bal.

N. M.

șeșell nelertate

Intelctuali îngrămădiți în orașe prind ocazii să se strecoare în provincie. Urîi o plăcere alții pentru legăturile familiare, iar convingere. Mulți pleacă încărcăți cu atâtea reforme atâtea preocupări pentru fiecare viață, încrezători că sunt singuri chemați altă directivă vieții publice. Cu privirile înalte se coboară între poporul de rând să-i asculte pulsul, pasurile, doleanțele și apoi reîntorcându-se la ocupația lor să începe lupta sprijiniți de constatările făcute clipelor.

Unul, ajuns în valurile orașelor, unde văd mormintele soarta, viitorul alor sute de mii, și fixează direcții să aranjeze situații grele și gest, mă găsesc la țară în deplinul fast și gloriei. Am încercat a desemna cercul preo- dela oraș și caut în lăuntru lui locul celor care găsesc o legătură a țărânilor cu rolul în sfârșit în jurul cărora se învârtesc. Este problemă mult mai grea decât se pre-

șeșell își trăiește zilele sub binecuvântarea înmormântării, simplu în felul lui liber de preocupărilor cu gânduri mari, depune zi cu zi o petrică în edificiul de refacere a țării, prea isbitoare sărăcia lui intelectuală care aproape singurul izvor al sărăciei lui materiale zerie în care se găsește cea mai mare parte. De aici colea câte o licărire de lumină.

Am avut ocaziunea să asist la o serbare aranjată de un învățător cu inimă, într-o de unde de înainte de război nu era dascăl. Mici, cântau cum numai ei știu, cântecele naționale, cu accente foarte subțiri și pure. Recitau poezii, piese teatrale.

În fața acestor mici fapte mi-s'a risipit o aproape fixă ce s'a conceput ca o concluzie elor ce le văd petrecându-se sub ochii. Vibrațiile gingașe ale acestor suflete me-a o credință a țării noastre naționale și a viitor de mai bine.

Dar la noi se face prea multă politică și de mulți chiar și ne-chemați. Această activitate în oraș e unde se ridică valuri patimase și apăsesc multă lume inconștientă. Unii vor fi na credință, alții vor avea scopuri bine de- cate care tot atunci fiind orbii de patimi po- neglijază cea mai ardentă problemă care salvarea țaranului nostru. Politica începe cu de- de vise și de care rămân desprînse aceste Vedem că păturile sociale ale Statului nostru din mai multe părți sunt izolate și n'au să unele cu altele.

A lăsa țărâniea fără a o lega cu celelalte sociale ale vieții noastre înseamnă a o lăsa să pradă unor curente potrivnice, iar răul odată e greu să-l oprești.

Intelctualii noștri ce coboară mai mult între dela cari vor împrumuta multă înțelepciune și implicata în care trăiește și dela distanță, vedea mai limpede calea care și-au ales fău- viitorului, și însuși vor recunoaște marile și ce se fac când conducerea se face dela verde fără a ține cont de realitate.

Țaranul nostru trebuie ajutat din starea lui și ridicat la așa un nivel ce corespunde țării de azi și să vedeți că vom avea un viitor spre mai bine.

Valer Jurca.

Ziua orfanilor

Reuniunea Soc. ocrotirea orfanilor de război din Oradea-Mare a hotărât să facă o colectă Joi, în ziua de Înălțare a Domnului, pentru ajutorul orfanilor din război. Pentru această faptă așa de laudabilă și cu scopul așa de înalt, merită ca tot omul să-și dea obolul lui. În acest scop Societatea a avut o ședință prezidată de d-na Lucia Nicolae Zigre, la care a participat din partea autorităților d. Prefect de Poliție Aurel Catana și d. Benedek Laszlo ca funcționar dela oraș. S'a fixat ca pe străzile mai animate ale orașului să se pună câte o d-nă din Reuniunea femeilor. Intre orele 1-3 d-nele vor fi înlocuite, până ce vor merge la masă cu d-rele din Reuniunea femeilor. Deasemenea spre a nu se abuză prea mult de obolul cuiva, se vor vinde cocarde care se vor purta pe piept și vor costa 20 Lei.

Poată ziua va cânta muzica militară în Piața Regina Maria, iar după masă va avea loc o serbare în parcul Eminescu. Va fi bătae cu confeti și serpentine, se vor arunca în aer rachete cu joc de lumini și fel de fel de surprize. Serbarea va dura până seara târziu.

Cohorta cercetașilor, cu urnele în mână vor strânge deasemenea, pentru copiii acelor, cari cu atâtea drag și-au dat viața pentru țară.

Iată cum au fost împărțite d-nele din reuniune la urne: La urna cimitirului Olasag va fi d-na dr. Grădinaru și d-na Horvath Silvia. Lângă Banca Bihoreana d-na A. Gramma și d-na Raksányi Iolán. Lângă Biserica gr.-or. d-na Horvath și d-na Cornelia Erdélyi. Lângă Biserica gr.-cat. d-na Lucretia Frenzt. Pe str. Alexandri d-na Șt. Sulyok. Lângă cafeneaua Minerva d-na colonel Aricescu, d-na Teodorescu și d-na Curcariu. În Piața Unirii d-na dr. Ille și d-na Catana. În Piața Regina Maria d-na Mihely și d-na Moskovits. Lângă cafeneaua Palace d-na general Moga și d-na Feder. Lângă cafeneaua Royal d-na Horvath, d-na primar Bucico și d-na col. Bărdos. Lângă Banca de Credit Ungară d-nele din Reuniunea femeilor reformate. Lângă prăvălia Huzella d-na dr. Pellé, d-na Filip și d-na Szucs. La colțul str. Poștei d-na Butyka și d-na Materny. Lângă Biserica Minorităților d-na Kassay și d-na Kolb, d-ra Pollermann, d-ra Baranyay, d-na Acs, d-na Mándy, d-na dr. Moldovan, d-na Belitzay, d-na Schvartz, d-na dr. Ióth, d-na col. Ritter, d-na Koltay, d-rele Borbé, d-ra Csuka și d-ra Fráter. Pe str. Sanislau d-na Borbé, d-na Nagy, d-na Virich, d-na Lakatos, d-na Popp G., d-na E. Popp, d-na Nadarász, d-na G. Papp, d-ra Klemens, d-ra Freiler și d-na Peredy. Langa Hala Comercială d-na Mărcuș, d-na dr. Popa și d-na Ganea, Pe str. Neculai Jiga d-na Coroi și d-na Horvath. În Parcul Eminescu d-na dr. Bărdos, d-na Schull, d-na Lévy și d-na Némethy. Piața Bisericii Velența d-na canonic Horvath.

Credem că colecta va avea tot sprijinul dorit și că toți vor contribui pentru această operă filantropică.

Ordonanță

Noi Aurel V. Catana Prefectul Poliției Oradea-Mare,

Având în vedere că în ziua de 17 Maiu a. c. urmează să se țină serbările cu ocazia înmormântării Ostașului necunoscut.

Având în vedere dispozițiunile luate de Mi- n'isterul de Interne și comunicate nouă spre ex- cutare.

Ordonăm :

Ca în ziua de 17 Maiu a. c. ora 12 precis toată activitatea din acest oraș să înceteze timp de 2 minute.

Pietonii, vehiculele și trenurile se vor opri ori unde se vor găsi.

În localurile de petrecere, în teatru, cinema- tografe magazine etc. orice activitate va înceta.

Uzinele și fabricile, cum și tramvaiele electrice vor înceta lucru.

Repetăm că aceasta încetare de activitatea va începe la ora 12 ziua precis și nu va dura decât două minute.

Semnalul de încetarea activității se va anunța printr'o salvă de tun, iar reluarea ocupațiilor prin altă salvă de tun.

În acest interval toți sunt obligați a se su- pune dispozițiilor luate prin prezenta ordonanță.

Cu această ocaziune mai ordonăm, ca înce- pând din ziua de 17 Maiu ora 7 dimineața și până la ora 22 (10 seara) toate casele să arboreze drapelul național român.

În aceasta zi va fi repaus duminical, con- form dispozițiilor prevăzute de lege, iar

În timpul dela ora 9,30 și până la ora 11 dim. circulația vehiculelor cum și al tramvaielor este strict interzisă pe str. General Moșoiu Calea Dorobanților și Piața Unirii, urmând ca pe aceste străzi să treacă procesiunea.

Contravenienții vor fi aspru pedepsiți atât de organele polițienești cât și de organele militare.

Col. Bărdos Aurel V. Catana
Comandantul Comendurii. Prefectul Poliției.

Adunarea generală a Reuniunii „Sfânta Maria“ la Oradea-Mare

Duminecă în 13 l. c. și-a ținut Reuniunea Sf. Maria a credincioșilor din parohia gr. cat. Oradea-Olosig, a V-a adunare generală în sala festivă a liceului de fete cu un program bogat și variat. Adunării i-a premers pregătirea cuvenită lansându-se de cu bună vreme un apel către toți credincioșii gr. cat. atât din parohia Olosig cât și din Orașul nou pentru participare la adunare și pentru a se înscrie ca membrii la aceasta Reuniune. În acest apel s'a remarcat și înnoirea ce s'a făcut în organizarea Reuniunii. Anume ca Reuniunea să-și poată asigura mai bine scopul, care este: 1. Să dea Preacuratei Fecioare un cult deosebit; 2. De ași perfecționa membrii la lumina principiilor creș- tinești și 3. De a desvolta cu puteri unite un viiu apostolat caritativ, s'au format în cadrele Reuniunii patru secții: a) Secția Eucharistică, a cărei membri dau un cult special lui Isus din sf. Taină a Eucha- ristiei; b) Secția pentru paramentele bisericesti, care ține în ordine și curetenie biserica, altarul și vestmintele liturgiei; c) Secția caritativă, care cu mijloacele ce le are, lucrează pentru sanarea mi- zeriilor bolnavilor și d) Secția pentru cunoștințele religioase, compusă din o seamă de conferențieri, pentru luminarea credincioșilor, asupra celor mai necesare chestiuni religioase.

Programul adunării a fost compus în așa fel, ca acela să promoveze scopul Reuniunii. Adunarea o a deschis d. Dr. Demetriu Chiș senator și decanul Baroului avocațial, ca președintele lumesc al Reu- niunii. Cel dintâi ia cuvântul M. On. Alexandru Mihuțiu vicerectorul seminarului gr. cat. și admi- nistratorul interimal al parohiei Olosig. D-sa arată care este scopul Reuniunii, pe ce căi vrea Reu- niunea să-și ajungă scopul și cu ce mijloace lu- crează. Apoi în sincere și călduroase cuvinte a- duce prinos de recunoștință bine meritată înteme- ietorul, organizatorului și sufletului de până acum a acestei Reuniuni rep. de veșnică pomenire cândva Ioan Gențiu fost canonic onorar și protopop, care îndemnat de dragostea ce a avut față de Eucha- risticul Isus și față de virtuțile Preacuratei Fe- cioare Maria, a crezut de salutar să unească for- țele răslețe ale credincioșilor în aceasta Reuniune,

pentru binele și folosul lor sufletesc.

La ridicarea nivelului serbării, a contribuit foarte mult corul elevelor gr.-cat. dela liceul de fete și a școlii normale gr.-cat. din localitate, care sub conducerea d-lui prof. Ambroziu Iluțiu au executat câteva cântări mariane. Au fost foarte reușite și recităriile d-șoarei Mărioara Ianoviciu elevă la școala normală gr.-cat. a d-lui N. Goia student la teologie, asemenea cântase d-șoara Janetta Mureșan acompaniată la pian de d-șoara Elenuța Man. Punctul culminant al adunării a fost fără îndoială conferința II. Sale Dr. Iacob Radu canonic, prelat papal, care într'o prelegere foarte frumoasă a arătat, care este scopul la care trebuie să tindă Reuniunea sf. Maria și peste tot, care este scopul reuniunilor pii relevând faptul că, pentru decăderea nivelului moral al societății de azi este vinovată în primul rând necredința, care domnește toate păturile societății noastre. Publicul emoționat, ultimele cuvinte ale conferinței le ascultă în picioare.

După acesta se aduce la cunoștința mem- brilor, că în ședința din 9 Maiu s'a propus de președinte laic, de nou d. Dr. Dem. Chiș pe care apoi adunarea generală îl alege cu unanimitate. Dsa, în cuvinte calde mulțumește membrilor pentru binele Reuniunii. Se face apoi cunoscută mem- brilor noua organizare a reuniunii și se cetește raportul despre activitatea societății din anul trecut și despre starea materială a Reuniunii.

Acelora cari din orice motive n'au putut lua parte la adunarea generală, Comitetul Reuniunii prin aceste le face cunoscut, că înscrierea de membru în Reuniune se poate face oricând, la secretarul Reuniunii. Cei cari doresc să se înscrie sunt rugați a indica și secțiunea în care doresc a lua parte.

Pp. Mihuțiu.

Locul climateratic, Stâna de Vale pe anul acesta l-au luat în arendă internatele ro- mâne din Beiuș. Aceste se vor îngriji, ca oas- peții să fie cât se poate de bine serviți cu mân- cări, beuturi și camere bine înzestrate.

avagiile mustei „columbaca“

De la anul 1700 musca columbaca nu s'a vădit cu atâtea furie, ca astăzi. Până acum 15 mii de vite albe moarte.

Anul acesta musca „columbaca“ — care în parte face parte din familia țânțarilor, a venit în forma unui nor, cu o furie ne mai pomenită. Iși de o lărgime de 40—50 de kilometri în le Vâlcea, Olt și Ardeal mai întâi și îndrep- se spre regiunile împădurite.

Aceste insecte — în goana lor — străbat județul în 2 sau cel mult, 3 zile.

Musca aceasta a făcut și victime omenești. În comunele Tetoica și Bănești din județul ea a fost ucisă o femeie cu 2 fetițe ale ei.

Fiind periculoasă și contra sănătății popu- ca un tratament nou se recomandă a se lua imediat rănile cu o soluție de 10 la sută iac și a se da vitei să bea alcool: țuică, țuică, etc.

† Generalul Christescu

Vineri 11 cor. a fost înmormântat la cimitirul Bellu din București marele general fostul șef al Marelui Stat Major Constantin Christescu. I s'a dat onoruri cari se cuvint celor mai aleși fii ai neamului.

Reproducem din ziarul „Universul”, din condeiul distinsului publicist Stelian Popescu următoarele:

Generalul Christescu, s'a născut țaran, într'un sat uitat din Argeș, și a trecut în nemurire ca un mare general.

Încă nu știu mulți cât de mare general a fost Christescu și ce suflet deosebit, pe lângă extraordinarele calități militare, vibra în acest om care cu ocaziunea războiului balcanic, dând dovada strălucitelor lui aptitudini, produsese invidia care l-a urmărit până în pragul morții.

Este opera lui Christescu organizarea armatei române în retragerea dela Iași, iar când ceasul sosi, el luă și comanda acestei armate cu care deslănțu celebra ofensivă dela Mărășești la sfârșitul lui Iulie 1917. Când istoria nepărtinitoare va vorbi și documentele militare neîntunecate de patimă se vor desgropa, atunci se va vedea cine a fost generalul Christescu.

În ceasul când la ora 9 dimineața, în ziua de 31 Iulie 1917 în plină bătălie i s'a luat comanda armatei I de și marea ofensivă era ordonată a începe la ora 9 jum., l'am văzut. Sta la biroul său trist, cu capul rezemat pe ambele mâini și oftând îmi spuse: „Vezi amice. Acum mi-a venit rândul și mie. Dacă vei scăpa din necunoscutul către care mergem, scrie și despre aceasta ceva”.

Nici după aceasta generalului Christescu nu i s'a recunoscut tot ce era el și a fost și în urmă un tolerat eșind din războiul cel mare, fără ca măcar lui să i se fi dat, ca la atâți alții decorația „Mihail Viteazul”.

Văd acum ridicându-i-se osanale chiar din câmpul adversarilor și detractorilor lui, scriu revoltat episodul de mai sus.

Prea se repetă de la o vreme această mare îndrăzneală și pentru ca ea să nu se transforme în obicei, socotim că este timpul să o înfierăm — chiar de nu ar fi locul azi — cum se cuvine pentru ca răul să se curme odată.

Adunarea comitetului teatral

Marti 15 Maiu la ora 5 p. m. a avut loc o adunare a comitetului, determinată de prezența d-lui inspector general al teatrelor Șoimescu. Au fost de față d-nii Iulian Peter, Bucico, Șoimescu, Giurgea, Catana, Dr. Popa, G. Bota, Eug. Speranția, Soós, Popper, Katona Béla, Parlăgy, Kelen, Șimonca, Hovani, Benedek, Dejeu, iar ca președinte d. Șt. Mărcuș. Președintele ia cel dintâiu cuvântul mulțumind d-lui Șoimescu pentru interesul ce-l poartă cauzei teatrului, atât de arzătoare la noi.

D. Bota mai cere încă odată să se precizeze rolul comitetului teatral. Înțelege ca votul să fie numai consultativ, dar nu admite ca acest vot să fie desconsiderat. D. Iulian Peter arată d-lui Bota, că numai considerațiunile de înalt ordin cultural a adunat pe membrii comitetului teatral și că consiliul comunal va fi nevoit să fină seamă de părerea acestui comitet. De altfel consiliul comunal nu se asociază la atitudinea izolată a unuia dintre membrii săi. În continuare d-sa propune trei soluții în chestia teatrului: 1. teatru românesc, 2. teatru unguresc, 3. teatru româno-maghiar. Se oprește ea a treia ipoteză, singura care ar împăca mai bine cele două culturi.

D. inspector Șoimescu răspunzând d-lui Bota că pune mare preț pe votul consultativ al comisiei teatrale și că ministerul studiază o nouă organizație și în această privință. Trecând la chestia teatrului arată că pentru propășirea generală, independent de timp și de loc, numai cultura curată, înaltă, va rezolva chestiunea înțelegerii. Trecutul istoric, prezentul și așezarea orașului Oradea-Mare, face pe d. Ministru să se intereseze de aproape de mișcarea culturală de aici. După ce mulțumeste d-lui Șt. Mărcuș, pentru a nu se pierde timpul prețios, d. Șoimescu cere precizări, spre a putea duce cu domnia sa lucrurile limpezii d-lui ministru, care este foarte binevoitor și sub auspiciile căruia se vor realiza dorințele Orădanilor.

D. notar public Dr. Popa după ce critică sistemul trupelor de turneu, și pe cel stagionar, cărî nu ne oferă totdeauna garanția unei arte la toată înălțimea sa, se oprește la proiectul d-lui Mărcuș pentru a cărui realizare cere concursul material și moral al ministerului.

D. Katona Béla arată că față de responsabilitatea pe care o au pentru cultura maghiară, întreabă pe d. inspector ce garanții se dă că o organizație româno-maghiară va da rezultate bun și ce sprijin material va da ministerul. Același lucru îl întreabă și d. Popper.

D. Aurel Catana spune că pentru armonizarea culturii româno-maghiare, nu vede altă cale decât realizarea planului d-lui Mărcuș.

D. Kelen este pentru această armonizare, dar să nu se uite că în Oradea-Mare, publicii românesc care se duce la teatru e compus mai mult din funcționari, cari

Ancheta teatrelor la Ministerul Cultelor din București

În zilele de 3 și 7 Mai și-a ținut ședințele sale comisia specială ăsmisă de ancheta convocată la Ministerul Cultelor și Artelor pentru rezolvirea unor probleme importante în viața teatrală dela noi. Ședințele au fost prezidate de dir. gen. al teatrelor deputat Vasilescu Valjeanu. În comise au luat parte d-na Bulandra-Sturza Voiculescu, d-nii dir. Dumitrescu, colonel Moldovan, insp. Șoimescu, Livescu, Sturza, delagatul Ministerului de Finanțe, primar Robu, Ștefan Mărcuș, Dimitriade, Penescu dir. Teatrului Național din Iași.

În baza celor expuse în ședințele plenare, comisia hotărăște a propune d. Ministru al Cultelor și Artelor:

1. Intensificarea propagandei naționale;
 2. Căștigarea fondurilor în acest scop.
- Spre a ajunge la rezultate propune:
1. Organizarea Teatrului Național la Cernăuți;
 2. Organizarea Teatrului Național din Chișinău;
 3. Complectarea personalului dela teatrele Naționale din Iași, Craiova, Cluj;
 4. Subvenționarea alor trei trupe de Minister;
 5. Organizarea după putință de trupă de dramă și comedii românească în Oradea-Mare, Arad, Timișoara, Brașov ori Sibiu;
 6. Sumele încasate din taxele de lux să fie puse la dispoziția Ministerul Cultelor și Artelor;
 7. Ajutor pentru propaganda la sate;
 8. Reducerea taxelor de lux pentru reprezentațiile trupelor de propagandă;
 9. Eliberarea concesiunilor luând în considerare propaganda națională.

S'a pus în discuție și chestiunea trupelor mixte, dară în această privință nu s'a ajuns la o deplină înțelegere. Imprejurările nu le sunt cunoscute tuturor, și ideea pare prea nouă. S'a hotărât — că se va hotări.

Discuțiile spre sfârșit au fost deplasate, încât nu s'au putut lua hotăriri la mai multe chestiuni importante vitale ale teatrelor. S'a accentuat și de astă dată, că în cadrele posibilității să se dea curs liber dezvoltării culturale a conaționaliilor noștri. Au fost scoase la iveală comentariile ziarelor prea pripite și tendențioase, cari nu puteau să schimbe convingerea membrilor din comisie.

Pe ziua de 15 este chemat d. inspector Isac la București, el va aduce decisiile și cu privire la teatrul din Oradea-Mare, care va trebui să satisfacă pe toții fără deosebire.

D. Ștefan Mărcuș președintele comisiei teatrale a deborat la dorința d. Ministru Banu un nou memoriu la București, care l-a înaintat Ministerului Artelor prin Direcția Generală a Teatrelor, anevând totodată și postulatele Comisiei teatrale pentru concesionarea teatrului orășenesc „Regina Maria” pe stagiunea teatrului a anului viitor.

Sperăm că decisele cari se vor lua de Minister vor servi pentru asigurarea menținerii prestigiului național, și pentru oțelirea forțelor prin cultură teatrală. Ș. M.

n'ar putea să susțină teatrul în mod efectiv. E nevoie dar de o subvenție a Statului. Amintind de situația comitetului teatral, spune că votul său trebuie respectat.

D. Dejeu prezintă un vechiu memoriu a cetățenilor de origine maghiară, prin care se spune că fără o subvenție de 2 milioane pe an, garantată timp de 10 ani, nu poate fi vorba de o îngebare de teatru după planul Mărcuș.

D. Mărcuș lămurește comitetul, grătând că memoriul e de pe vremea când încă planul „socotelilor”, nu au fost controlate și de reprezentanții maghiari, dar că pe urmă d-sa a dovedit cu cifre și cu calcule pozitive, că pretențiile cu cele 2 milioane sunt exagerate. D. Peter Iulian răspunzând colegilor unguri, le atrage atenția că nu se mai poate vorbi de majorități de o parte sau de alta, căci dacă ungurii au majoritate în oraș, românii au majoritate covârșitoare în județ. Nu trebuie să ne tot așteptăm la sprijinul Statului, ci mai mult la al publicului.

D. Speranția arată dorința de sinceră colaborare și amintește colegilor maghiari, că publicul românesc se duce la teatrul unguresc și că frumos și folositor ar fi ca să fie reciprocitate în această privință.

D. Dr. Popa roagă pe d. inspector să se ia măsuri urgente de înlăturare a dezideratelor, spre a nu mai rămâne în această situație nelămurită, care omoară și situația și pe indivizi.

D. inspector Șoimescu arată ca Statul dă subvenții teatrelor naționale, iar pentru restul țării s'a hotărât ca echipe alese și foarte dese să vină în toată țara pentru propaganda culturală românească. Dacă stă ministerul de vorbă cu teatrul din Oradea-Mare, o face pe baza garanției ce i-o oferă comuna, care desigur știe de ce are nevoie. Interesul este ca cei ce su-t sinceri și vor să se aproprie de noi cu suflete curate să-și aibă teatrul lor. Dar atâta vreme cât se părește terenul culturii înalte trecându-se la preocupări de fonduri, ministerul culturii nu ar mai putea sta de vorbă cu nimeni. Ministerul știe ce are de făcut pentru cultura poporului; iar când întâlnește inițiativa particulară, îi dă tot sprijinul, ca să se poată produce artă perfectă. E nevoie mai întâi de sinceritate.

D. Popper declară că ungurii vor frecventa și ei teatrul românesc, fiind doritori de a ne cunoaște limba și cultura.

După alte mici discuții se aduce următoarea moțiune:

Comisiunea teatrală acceptă ideea colaborării pe terenul artistic sub forma de trupă româno-maghiară și cere binevoitorul concurs al guvernului pentru realizarea acestei idei prin sprijinul său material și moral.

Seneca

A N U N T

Le pune în vedere d-lor patroni următoarea hotărâre a primăriei Oradea-Mare conformare întocmai:

Se ridică prețurile maxime pentru excepțiunea cafelei cu lapte și a laptei se va servi cafeaua cu lapte cu cel 5 Lei și 50 bani — pentru funcționari 4. pahar cu lapte cu zahar pentru Lei 3.75 funcționari Lei 2.50.

Proprietarii sunt obligați a întocmi în cafenele la vederea publicului lista trupurilor consumațiilor.

Dela aceste prețuri funcționarii vor avea de o reducere de 25% în urma stabilirii lor prin carnetul de identitate.

Aurel V. Catana,
Prefect al Poliției Orașului

Din Maramuru

Primum dela corespondentul nostru: Intelectuali și fruntași maramureși constituit un comitet de luptă pentru reînvierea „Episcopiei Maramureșului”. Fiind sediul — Mănăstirea din Peri — în Cehoslovacia urma ca noul sediu să vină Sighetului.

După ce s'au înființat până acum două episcopii ortodoxe românești — suntem și noi uniți în drept a cere reînființarea celei de a treia episcopii, care este mândria Maramureșului.

Episcopia Gherlei cu cei recăștitei Hajdudorog păstorește 700.000 de suflete la marginea geografică a eparhiei. Trebuim să știm și cele administrative nu pot fi în deștulate mai ales la frontieră, unde din neamul are interese superioare de îngrijire.

rele bisericești naționale românești, care este serica unită după noul proiect de Constituție torința este a guvernului să se îngrijească de satisfacerea trebuințelor sufletești ale Maramureșului, care ruinați prin granițe nedrept lipsiți de păduri și pășuni alpine, trebuie iască din mila guvernelor.

În Sighet, Regiunea silvică posedă un teren intravilane și edificiile de lipsă pentru țara unei episcopii, chemată a întări roșcel mai încolțit de invaziunea hebreismului pocăitismului. Averiile „erariale” sunt smulși români sub urgia vremurilor de robie. Că reînființării episcopiei se pot și alte părți pentru susținerea primei instituții naționale oțălit sufletele strămoșilor noștri luptători.

În acest înțeles au decis și soborul topopești și la sinodul eparhial din 12 reprezentanții clerului au îndrumări hotărâsusțină pentru cler și popor în sinod în țaria sfânta cauză a reînființării străbunepii cu sediul în Sighet. Comitetul își va prin d. vice-președinte vicariul Ilarie Boromoriul, care este sinteza aspirațiilor noastre sericești-culturale.

Față de sinod și laici arată un viacăci chestiunea autonomiei bisericești după cația stavropighiei patriarhului Antoniu din stantinopol din 1399, care a servit ca juri canonică pentru „Statutul Organic” a iis Șaguna cu concursul mirenilor este actualărica unită nici când nu a avut lipsă de poporului, ca acum când trăește din popopopor. Luați poporul în șanțurile noiei bisericești, și atunci nici Porțile Iadului nu învinge.

Subvenții culturale

Cetim în „Patria” că subvenția a fost redusă prin buget cu suma de 50.000 atunci a fost urcată subvenția „Cele Trei” la 100.000.

Nouă ne convine să fim drepiți, și o cu atât mai mult, fiindcă d. Dr. Aurel V. prezent este atât Președintele Despărțării „As'ra” din Bihor, cât și primul vice-președinte la Reuniunea fără președinte „Cele Trei”.

Cunoaștem însemnătatea ambelor culturale, și ori-care naiv va concede că a concipiât și aceea ce este „Astra” de nu se poate compara cu aceia, ce a dorit vească „Cele Trei Crișuri”. Reuniunea azi are decât o revistă bine redactată. E bine, să sprijinim ori-ce muncă devotată culturală să o servim cu mâna dreaptă. Trebuie să dată nu să luăm în Ardeal!

INFORMAȚIUNI ≡ PROSPECT DE EMISIUNE

în vederea serbătorilor de mâine ziarul nostru
astăzi Miercuri seara, cu o zi înainte.

A. S. Moștenitorul de tron Carol a fost
at la gradul de General de divizie coman-
dal Regimentului vânătorilor de munte și
tor al aeronauticeii.

Personale. D. Prefect Iulian Peter a fost
Inspector administrativ la Inspectoratul cu
VII. În Inspectorat rangează județele din Ar-
Bihor, Făgăraș, din Moldova: Botoșani,
va, din Bucovina: Suceava, Soroșinești, din
abia: Soroca și Bălți.

Această însărcinare este pentru viitor.
Deocamdată rămâne Prefectul orașului Oradea-
și a județului Bihor ca până acum, fără ori-
mbare, și cu competența mai mare.

Primul serviciu liturgic solemn al epi-
scopului dr Florian Stan se va celebra la
rală greco-catolică în 4/17 Maiu la orele 9
Răspunsurile se vor da de corul sub condu-
prof. Vomačka.

D-nii Inspectori generali din Ministerul
Artelor Șolimescu și Giurgiu au
cut ziua de 15 Maiu în chestiuni oficiale la
ea-Mare. Sosind din Timișoara și Arad, d.
escu face ancheta teatrală, pentru stabilirea
lilor, pe anul viitor. D. Giurgiu s'a interesat
n tablou istoric care se află depozitat la
a de administrație și este destinat pentru mu-
din București. De aici au plecat spre Cluj
departe.

Rezey Augustin jude de instrucție a de-
scut în mod subit în etatea de 45 ani. Funera-
s'au făcut azi din casa Lukács György 45.
doleanțele noastre.

D. Clintoc a fost numit prin decret regal
șef al contabilității la orașul Oradea-Mare. El
un funcționar probat, care a făcut serviciu la
ortul Justiției.

D. Kakas șeful oficiului de dare și-a dat
sisa d-lui primar Bucico. Demisia a fost pri-

Scritorii români la Timișoara. Marți au
t în Timișoara Scriitorii români. La gară au
întimpinați de autoritățile civile și militare,
alele și delegații diferitelor societăți și reuniuni.
ții oaspeți au vizitat Muzeul, Biblioteca, Biserica
drală, oiselinatele fabricale din oraș. La ora 5
m. a avut loc șezătoarea artistică literară, în
Grand. Joi dîmîneața, scriitorii români au
cat înspre Lugoj.

O lucrare literară a Princesei Ileana.
S. R. Princesa Ileana a terminat o lucrare
ară ce va apare în curând și care este înti-
ată „Visul Mioriței.”

Membru nou în comisia teatrală. Cu
zia demisionării dlui Hegedüs ca membru în
nisia teatrală, a fost numit d. Bela Kelen, care
mai fost membru în aceasta comisie.

Se dau în concurs parochiile române
te: Fărcașa, Carei-Mari postul III preot și
adea-Mare-Oșosig cu termenul de 1 Iulie a. c.

Cons. orașului Oradea-Mare în ședința
azi a hotărât să schimbe numele Străzii Teatru-
după numele lui Andreiu Ady — a marelui
olicist.

Un legat de 800 milioane pentru cultură.
Cominecă a încetat din viață în București marele
cher Jaques Elias. Intreaga sa avere care se
ică la enorma sumă de 800 milioane lei a lă-
o pentru cultura mondială. Din această sumă
va ridica o nouă fundație culturală la București
e va purta numele tatălui donatorului: „Mene-
s Elias”.

Turneul corului „Hubic” prin Ardeal.
într'un orașel al Bihorului, din Beiușul vechilor
scăli modeste, unde și-a păstrat cu modestie și
ârcenie talentul ne trîmbițat, profesorul compo-
tor Francisc Hubic pornește zilele acestea într'un
rneu prin Ardeal, cu corul cu orchestră, care-i
partă numele. La 13 Maiu, corul „Hubic” a cântat
burghia la Oradea-Mare, în 14—15 la Blaj, în
la Alba-Iulia, iar în 17 la Cluj, în sala Con-
rvatorului.

Cu bucurie aducem la cunoștința ceti-
torilor noștri, că am angajat pe ziua din
1 Iunie ca șef redactor pe d. C. Covurliu-
lanu dela ziarul „Universul” din București,
iară ca corespondent pe d. Ciuceanu publi-
cist bine apreciații Prin aceasta ne apro-
plem de realizarea „visurilor” noastre.

In m-moria lui Gheorghe Lezăr. *Di Ion*
Matei, deputat, a înalntat în adunarea deputa-
ților, un proiect de lege pentru înființarea unei
școli normale în Avrîg (Jud. Făgăraș) care să
poarte numele marelui dascăl „Gheorghe Lazăr”.
Adunarea deputaților a admis cu unani-
mitate.

Ca viitor șef al marelui statmajor sunt indi-
cate numele d-lor general Mărdărescu și Rudeanu.
Generalul Rudeanu comandă actualmente
corpul III de armată.

Din partea Episcopiei române unite
de Oradea-Mare se vor trimite în anul școlar
viitor mai mulți tineri de pe cl. VII—VIII liceale la
institutele teologice renumite din Roma. Doritorii
se pot adresa Cancelariei episcopiei române unite
Oradea-Mare.

Primăria orașului Oradea-Mare a stabilit
tariful nou al birfelor. Executarea a fost sus-
pendată pe 8 zile din partea prefecturii județului.

Prefectura de Arad a suspendat apariția
ziarului „Arader Zeitung” pentru articole jigni-
toare la adresa Franței.

Direcțiunea generală C. F. R. a luat
dispozițiuni ca eliberarea biletelor de băi să se
facă cu începere dela 15 Mai a. c.

S'a hotărât ca începând dela 1 Iunie, să
se ordonanțeze tuturor funcționarilor statului cota
de spor dela Aprilie.

Vagoane cl. IV. S'a hotărât ca la toate
trenurile să fie adăogate vagoane cl. IV. Prețul
biletelor va fi cât jumătate cl. III.

Din Timișoara ni se scrie: La 1 Mai s'au
sădit în Piața Libertății mai mulți stejari, cari să
aducă aminte de marile zile ale războiului pentru
unirea neamului și a încoronării celui dintâi Rege
al tuturor Românilor. Ce frumos ar fi dacă și'n
Oradea-Mare s'ar cugeta lumea și la cultul acelor
ce este frumos.

S'a scumpit posta. Dir. P. T. T. Oradea-
Mare publică tarifa mai nouă: Cu data de 15 l. c.
tarifa scrisorilor pentru străinătate se schimbă în
felul următor: Austria, Cehoslovacia, Italia, Iu-
goslavia, Polonia și Ungaria pt. scrisori până la
20 grame 450 lei, în celelalte țări 6 lei. Mai de-
perse pentru fiecare 20 grame încă 3 lei. Scrisori
deschise în țările de mai sus însăra se vor taxa
cu 3 lei, în celelalte țări cu 4 lei. Imprintate de
orice categorie după 50 grame 1 leu. Recoman-
darea în ori care țară 6 lei. Taxa de recunoștință
pentru fiecare țară este 6 lei. Taxa de reclamație
ori unde 12 lei. Tutungeriile sunt obligate a vinde
publicului mărcile puse în circulație.

Exhumarea eroului necunoscut la Clucea.
Comemorarea eroilor necunoscuți s'a celebrat cu
mari solemnități în toate țările. S'au luat dispo-
zițiuni să se exhumeze (desgroape) de pe toate
fronturile române câte un erou necunoscut. Aceștia
vor fi trimiși la Mărășești, unde un orfan de război,
va alege din ei un sicriu. Mortului care se va afla
în acel sicriu i-se va ridica un monument în Ca-
pitala țării. Acela va fi eroul necunoscut: simbolul
sutelor de mii de eroi cari s'au jertfit pentru patrie.
Pe frontul dela Clucea Joi a avut loc exhumarea
desgroparea eroului necunoscut. Se adunase lume
multă îmbrăcată de sărbătoare în frunte cu preoți
și intelectuali veniți din Cluj și Oradea. Serviciul
divin a fost pontificat de părintele Truța și pro-
topopul gr.-ort. Munteanu din Huedin. A asistat
o companie de onoare care a dat onorurile militare
eroului necunoscut. Cuvântări înălțătoare au rostit
părintele protopop Munteanu și d. Octavian Goga,
care a descris în cuvinte mișcătoare până la lacrimi
tragedia eroului necunoscut, care a ajutat la fău-
rirea României-Mari. Sicriul a fost transportat apoi
pe un car cu patru boi la gară, așezat într'un
vagon și dus la București..

„Tipografia și Librăria Românească S. A.”
în Oradea-Mare a hotărât în adunarea generală
ținută la 26 Februarie 1923, ridicarea capitalului
social dela Lei 500.000 la Lei 1.150.000 și anume
prin emiterea a 5000 bucăți acții cu prețul nomi-
nal de 200 Lei bucata.

Fie cine, care participă la urcarea capitalului
prin subscripția acțiunilor, nu numai că-și pla-
sează capitalul său în avere reală, dar contri-
buește și la o operă culturală națională care prin
străduința intelectualilor din regiunea de frontieră
a Țării, are să devie o piatră fundamentală a zo-
nei culturale.

Societatea dispune de o avere, a cărei va-
loare întreit trece peste sumele cari până acuma
s'au investit în ea. Avem o tipografie care lucrează
cu 6 Hp. la 5 mașini, avem compactorie, avem o
librărie cu aproape toate cărțile de seamă și cu
un bogat deposit de papetărie. Avem stocuri de
cărți prețioase-didactice editura proprie, precum
am organizat un institut litografic cu forță motorică,

Bilanțul nostru, prezentat pe anul de gestiune
1922, arată situațiunea favorabilă în care ne
aflăm. Dorim însă, ca în mod hotărâtor și delini-
tiv dezvoltarea institutului nostru.

Consiliul de administrație a fost însărcinat
cu ducerea la îndeplinire hotărâre adunării gene-
rale, și publică prospectul de emisiune asupra
celor 500 Obuc. acții, sub următoarele condiții:

1. Acționarii vechi au dreptul a semna ac-
țiuni noi în proporție 1 : 2.
2. Referitor la acționarii noi Cons. de Adm.
și rezervă dreptul a accepta subscripțiile sau a
le refuza.

3. Acțiile să emit:
a) pentru acționarii vechi cu cursul de 200
Lei în plus 25 Lei spese de fondare, la o ac-
ie, iară;

b) pentru acționari noi cu cursul de Lei 225
în plus lei 25 spese de fondare la o acție.

4. Acționarii vechi au să se declare până la
1 Iunie cor. la Direcțiunea Societății Oradea-Mare
(Strada Francisc Deac No. 2). Această declarație
va avea valabilitatea semnării și ea obligă pe
declarant la toată plățile conform proiectului de
emisiune. În caz de nedeclarare dreptul de preferință
se va considera ca pierdut.

5. Condițiile de plată sunt:
a) la data subscrierii 50% a sumei semnate
în plus 25 Lei spese de fondare după fiecare
acție;

b) la 1 Iunie a cor. 25% a sumei semnate;

c) la 1 Sept. a cor. 25% a sumei semnate.
6. Încât semnatorii nu vor vărsa sumele
conform condițiunilor stabilite, se vor aplica dis-
pozițiunile codului comercial și ale statutelor.

7. Acțiunile nou esmise beneficiază de pe
anul de gestiune 1923 o dividendă, care cores-
punde la 50% a profitului net ce se za hotărî de
împărțit între acționari.

8. Termenul de subscriere se fixează până
la inclusive ziua din 1 Iunie a. cor.

9. Liste de subscriere sunt depuse la:

a) Banca Generală a Țării Românești în
București;

b) „ ” filiala în Oradea-Mare;

c) „Bihoreana” Institut de Credit și Econo-
mii R. A. Oradea-Mare;

d) „ ” filiala Marghita;

e) „ ” „ ” Vașcău;

f) „ ” „ ” Tinca;

g) „ ” „ ” Salonta-Mare;

h) Banca Centrală de Ind. și Com. S. A. Cluj;

i) „ ” „ ” Oradea-Mare;

j) Banca Românească filiala Oradea-Mare;

k) Banca „Frontiera” S. A. Oradea-Mare;

l) Librăria Românească Oradea-Mare, (Str.
Parcul Traian 6);

m) „Doina” S. A. Beiuș;

n) Banca Marmarosch, Blank & Comp. S. A.
sucursala Oradea-Mare;

o) Biroul Central al Societății Noastre (Str.
F. Deac No. 2.)

Oradea-Mare, la 1 Martie 1923.

Consiliul de Administrație.

Toți depozitarii de ziare cari doresc
sa desfacă și ziarul nostru, să se adreseze
direct Administrației ziarului la Oradea-
Mare, Str. Fr. Deak No. 2.

CRONICA ECONOMICĂ

Cursul devizelor la Oradea-Mare

9 Maiu 1923

Corona maghiară	32
Marca	47
Coroana austriacă	340
Coroana Cehă	620
Francul francez	1380
Francul elvețian	3730
Dollarul	208
Lira	1015
Fontul șterling	960

Bursa din Zürich

BERLIN — — — — —	123
NEW-YORK — — — — —	55450
LONDRA — — — — —	—
PARIS — — — — —	3695
MILANO — — — — —	269250
PRAGA — — — — —	165250
BUDAPESTA — — — — —	1025
VIENA — — — — —	00078

DIVERSE ȘTIRI ECONOMICE

Ministerul de Finanțe a luat dispozițiunea ca dela 1 Iunie să înceapă în toată țara lucrările comisiunilor fiscale de pe apel.

Noua organizație a poștelor în Ardeal. Prin noua organizație a poștelor, au fost desființate regionalele din Ardeal. Fiecare județ are un oficiu de reședință în capitala județului, condus de un diriginte. Peste un grup de județe are autoritate

un inspector general. Într'un județ toate oficiile depinzând de oficiul de reședință sunt sucursale ale acestui oficiu. Inspectoratul spre a ușura lucrările ministerului din București și ca o încercare de decentralizare, are dreptul să ordonanzeze fără aprobare prealabilă sume până la 3000 lei.

Comisiunea economică superioară, a refuzat să acorde autorizația de funcționare celei mai românești întreprinderi din Ardeal. E vorba de societatea *Întreprinderile forestiere din Cluj*, înființată acum 3 ani și jumătate cu autorizația Consiliului dirigent. Această întreprindere are la bază capital românesc și întreg consiliul de administrație este alcătuit numai din români, și încă nu din români de cetățenie ci de români prin naștere. Respingerea autorizării de către comisiunea superioară economică s'a produs în ciuda autorizării obținute de numita întreprindere din partea comisiei speciale economice de pe lângă ministerul de industrie. Faptul a produs mare impresie și el va fi adus și în discuția parlamentului.

Concurs. Se publică concurs pentru furnizarea lemnului necesare școalei de moașe pentru anul 1923. Ofertele închise și sigilate sunt a se înainta la administrația institutului până în 28 Maiu. Recurenții au să-și prezinte dovezile de capacitate și garanție în 28 Maiu la ora 4 p. m. în localul administrației când se vor deschide ofertele. Condițiunile de furnizare se pot afla la cancelaria institutului în orele oficioase. Plata se face imediat după furnizare. *Administrația.*

Direcție Generală a Comerțului comunică tuturor Soc. An. că ori și ce cerere a lor trebuie să fie trecută pe la Inspectoratul Comercial Oradea-Mare pentru ași da avizul. Contrariu cererea lor nu va fi luată în considerare.

ULTIMA ORA

Din ocaziunea sosirii a corpului eroului necunoscut în Capitala țării întreg orașul este pavozat. Au sosit delegațiile tuturor regimentelor a detașamentului de marină italian și englez, și o mulțime imensă ocupă Gara de Nord. Pe peron apare figura Regelui Ferdinand, membrii guvernului, Președintele Camerei și a Senatului, P. S. Sa Cristea Mitropolit Primat, episcopii, generalii, senatorii și deputații. Trenul sosește la orele 4. Cleurul intonează cântece bisericesti, ofițerii ridică corpul, care este purtat în trăsură cu 8 cai spre biserică Mihai Viteazul.

București. — Timpul vrea să știe că vor eși din guvern d-nii Sassu, Florescu și Banu, iar în urma mișcărilor studentești Ministerul Angelescu. Vor primi portofoliu ministrii Inuleț, Nistor, Dir. General la C. F. R. Tancred Constantinescu și Eftimiu Antonescu. (Rador.)

„Lupta” comunică că Ministerul de Război lucrează la o nouă împărțire a corpurilor de armată.

Cluj. — A sosit ord. Min. de Instrucție privitor la manualele și hărțile cari vor fi folosite prin școli. S'a ordonat închiderea imediată a școlilor unde se vor constata cărți de acestea, iară din 1 Sept. în școli nu se va putea folosi nici o carte tipărită în Ungaria.

Londra. — Răspunsul rusesc la adresa engleză este conciliantă în termeni concilianți.

Nr. 8575/1923.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.

Hotelul „Regina Maria” (Széchenyi) formând proprietatea orașului pe lângă scoaterea din vigoare a publicațiunei de licitație din 8 Maiu cor., publicăm noua licitație.

Obiectul îl formează:

1. 28 camere de oaspeți.
2. 2 săli de mâncare și o culină.
3. locuința restaurantului 3 camere.
4. Accesorii 1 grajd, 1 șopron, 1 culină de spălat, 1 depozit de carne, 2 pivnițe.

Acestea localități se dau în chirie cu începutul din 1 Nov. 1923 pe termen de 6 ani, adică până la termenul de 31 Oct. 1929.

Ofertele, în scris se vor înainta la Primăria orașului et. I. Nr. 26 până la termenul închise în plic de 24 Maiu cor. orele 12 a. m.

La oferte se va anexa și recunoașterea de depunere a casieriei primăriei orașului asupra sumei de Lei 20,000 adică douăzeci mii Lei în bani gata ca cautiune.

Condițiile detaliate se pot vedea în biroul consilierului economic sub No. 26.

Oradea-Mare, la 12 Maiu 1923.

Ionaș m. p.
cons. economlc.

Federala „Crișul” (Piața Regina Maria Nr. 1) din Oradea-Mare a angajat un nou conducător român din Seliște pe Dl Nicolae Răuciu. Magazinul este asortat cu tot felul de articole de prima necesitate. Funcționarii și instituțiile primesc reducere. Sprijini-ți comerțul românesc!

Diverse Știri Politice

Ministerul de externe a primit gramă din Paris, prin care se comunique guvernului că, comisiunea Ambasadei Paris a admis nemodificat raportul siunei interallate asupra delimitării dintre România și Ungaria.

Toate apelurile și intervențiunile de Unguri pe lângă guvernele aliate și lângă Liga Națiunilor, prin care cereau cedarea orașelor de graniță Satu Oradea-Mare ș. a. au rămas zadarnic.

Lausanne 11. — Rador. — Un intras tres focuri de revolver asupra ofițerului sovietic dela Lausanne, Vorofski a fost ucis pe loc. Au mai fost grav răniți secretarul privat al lui Vorofski, d. A fostul șef al serviciului de presă de pe ambasada rusă din Berlin și un rus kowski. Atentatul a avut loc la hotelul pe timpul mesel. Atentatul a fost în mod probabil în numele ligel naționale aștilor elvețieni, de către un anume fost ofițer elvețian, care în urma atentatului s'a predat poliției și a fost arestat.

Intre gruparea centrală a guvernului aietic și economiștii ruși comuniști cu C. r. frunt, s'a ivit un conflict acut. De revoluționiști sunt sătui, mai mult decât de monarchie.

Din Roma se anunță că familia engleză a sosit acolo și a făcut o vizită la ficiului Papal, schimbând fotografiile, și ținându-se în modul cel mai cordial.

Se anunță că situația politică din O. e tot încordată și că regele George contine fi la discreția comitetului revoluționar cond colonelul Plastiras. Ministrul României la ar fi făcut unele demersuri, pentru ameliorarea relațiilor dintre comitetul revoluționar și regală.

Abend din Viena află că asociația dosto prepară noi turburări în Burgenland elementele favorabile lui Horthy. Această care ar fi pusă în execuțiune la sfârșitul Iunie.

„Gazette de Lusanne” din 2 Mai află privire la confederația danubiană atât de dorită de unguri. Ungurii nu se resemnează soarta lor. Ei acuză pe cehi de imperia pentru că ei au încorporat la statul lor per Dar ei uită, să amintească, că fostul lor militarist, federal și tiranic era un amalgam maghlari, de slavi, de germani și români, gași prin violență să graviteze la orbita B. pesta. Ungurii au intrigat în contra păcii Trianon, Londra și Roma. Budapesta era blă la Praga, Belgrad și București. O șansă a federațiunei danubiene ar deștepta la toate speranțele lor de odinioară.

Sindicatul muncitorilor din Essen dela Krupp au hotărât, să țină grevă de protest contra hotărârii la persoana patronului. Decizia s'a adus contra voinței Direcțiunei firmei și a Krupp.

Ministrul președinte maghlar Bethlen e în străinătate și tratează asupra împrumutului ghiar. A fost chemat și Garami, tost ministrul guvernul Károlyi. Se caută legături prin Londra și Paris ca să se cimenteze politica un rească, și ca să câștige creditul necesar.

București. — Azi a început la Curtea Cassație dezbaterile recursului Schina, decisiune adus. Schina rămâne arestat și pe mai departe (Rador.)

Se caută o dactilografă,

care pe lângă limba română mai vorbește cel puțin și limba maghiară.

== BANCA CENTRALA PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT S. A. ==

Filiala Oradea-Mare. Piața Unirii No. 2. Et. I.